

Bruine winterjuffer *Sympecma fusca*

Verspreiding en trend

Na een terugval in de jaren '70 is de Bruine winterjuffer vanaf halverwege de jaren '90 in het zuidoosten van Noord-Brabant en Midden-Limburg een algemene soort geworden. Vanaf die tijd wordt de Bruine winterjuffer ook weer boven de grote rivieren waargenomen (KALKMAN & WASSCHER, 2003). De soort is vanaf 1998 aangetroffen in de kuststreek (duinen) en is in de duinen van Noord- en Zuid-Holland nu vrij algemeen. Verder neemt de Bruine winterjuffer duidelijk toe in de provincie Utrecht en op de Veluwe. In de afgelopen tien jaar wordt de soort ook vaker in de noordoostelijke provincies gezien. Op verschillende plaatsen in Drenthe is vanaf 2004 voortplanting vastgesteld. In de Achterhoek wordt de soort slechts zelden aangetroffen.

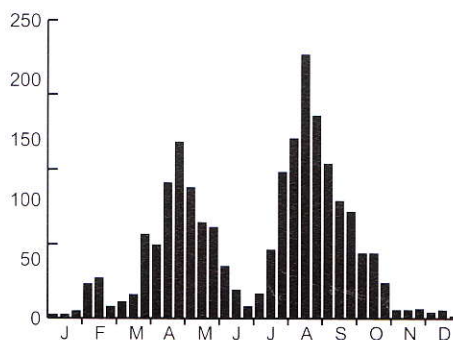
De noordelijke uitbreiding resulteerde zelfs in een waarneming op een Waddeneiland. In 2000 werd een Bruine winterjuffer op Schiermonnikoog waargenomen (niet op kaart) en is daarmee vooralsnog de enige waarneming op een Waddeneiland (RUITER, 2002c). Vanaf 2005 lijkt de toename van de Bruine winterjuffer te versnellen. Het is niet helemaal duidelijk waarom de soort in de jaren '70 en '80 vrijwel geheel uit Nederland verdween. De soort zit in Nederland aan de noordrand van haar areaal en het is waarschijnlijk dat de snelle opkomst van de soort in de afgelopen 15 jaar in ieder geval deels te wijten is aan de warmere zomers.

Biotoop

De Bruine winterjuffer komt vooral voor bij matig tot voedselrijke wateren op de zandgronden zoals vennen, leemkuilen maar ook duinplassen. De soort preferereert ondiepe oeverzones met goed ontwikkelde vegetatie zoals Snavelzegge (*Carex rostrata*) of Riet (*Phragmites australis*). Daarnaast kan de soort worden aangetroffen bij petgaten en sloten (met o.a. Riet en lisdodden (*Typha* sp.)) op laagveenachtige grond (LIBELLENWERKGROEP DRENTHÉ, 2007). In 2005 zijn enkele keren tandems waargenomen in uiterwaarden (in de omgeving van Wageningen), maar het is vooralsnog onduidelijk of de soort zich hier heeft gevestigd.

Verspreiding 1990-1997 (cirkel), 1998-2007 (stip).
Distribution 1990-1997 (circle), 1998-2007 (dot).

Vliegtijd 1998-2007.
Flight period 1998-2007.

Foto: J. Bouwman

Bruine winterjuffer *Sympecma fusca*, vrouw.